

PATVIRTINTA
Vilniaus Tuskulėnų gimnazijos
direktoriaus 2024 m. gruodžio 2 d.
įsakymu Nr. V- 245

VILNIAUS TUSKULĖNŲ GIMNAZIJOS MOKINIŲ MAITINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Tuskulėnų gimnazijos (toliau – Gimnazija) mokinių maitinimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 (suvestinė 2023-01-01 – 2026-08-31), Mokinių nemokamo maitinimo Savivaldybės ir nevalstybinėse mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2019 m. birželio 19 d. sprendimu Nr. 1-94, ir Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2020 m. rugpjūčio 26 d. sprendimu Nr. 1-613 „Dėl Tarybos 2019-06-19 sprendimo Nr. 1-94 „Dėl socialinės paramos mokiniams teikimo Vilniaus miesto savivaldybėje“ pakeitimo“ ir kt. teisės aktais.

2. Aprašas reglamentuoja mokinių maitinimo tvarką. Juo siekiama užtikrinti sveikatai palankią vaikų mitybą, maisto saugą ir geriausią kokybę, kad būtų patenkinti vaikų maisto medžiagų fiziologiniai poreikiai, ugdomi sveikos mitybos įgūdžiai.

3. Maitinimo paslaugas Gimnazijoje teikia maitinimo paslaugos teikėjas, parinktas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų ir kitų teisės aktų numatyta tvarka.

4. Maitinimo paslaugų teikėjas atsako už paslaugų kokybę pagal teisės aktų numatyta tvarką.

5. Mokiniams teikiama maitinimo rūšys:

5.1. nemokamas maitinimas (teisės aktų nustatyta tvarka mokiniams skiriama socialinė parama – pietūs, pusryčiai, pavakariai);

5.2. mokamas maitinimas (mokiniai Gimnazijos valgykloje gali įsigyti norimų patiekalų ir/ar užkandžių, gėrimų apmokėdami grynais arba mokėjimo kortele).

6. Valgykloje matomoje vietoje skelbiami:

6.1. einamosios dienos valgiaraščiai (nurodant visus faktiškai patiekiamus maisto produktus, patiekalus, gėrimus ir užkandžius);

6.2. maisto pasirinkimo piramidės, maisto produktų ženklavimo simboliu „Rakto skylutė“ plakatai ar kita sveiką mitybą skatinanti informacija;

6.3. maitinimo paslaugų teikėjo kontaktai;

6.4. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nemokamos telefono linijos numeris (skambinti maisto saugos ir sudėties klausimais).

II SKYRIUS

MOKINIŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO BENDRIEJI REIKALAVIMAI

7. Gimnazija atsako už tai, kad būtų sudarytos sąlygos mokinių maitinimui organizuoti.
8. Gimnazija atsako už mokinių maitinimo organizavimą ir Tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimą.
9. Už Tvarkos aprašo nuostatų laikymąsi atsakingas maitinimo paslaugos teikėjas.
10. Mokinių maitinimas organizuojamas valgykloje laikantis maisto saugos ir maisto tvarkymo reikalavimų, nustatytų Reglamente (EB) Nr. 852/2004, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakyme Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2021 „Maisto higiena“ patvirtinimo“ (toliau – HN 15:2021) ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 2 d. įsakyme Nr. V-417 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 16:2011 „Medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, specialieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – HN 16:2011), ir sudarant sąlygas kiekvienam mokiniui pavalgyti prie švaraus stalo.
11. Mokiniais sudarytos higieniškos sąlygos nemokamai atsigerti geriamojo vandens (rekomenduojama kambario temperatūros, pvz., pilstomo iš geriamajam vandeniui skirtų indų, talpų, automatų ir pan.), net jei mokiniai nemaitinami.
12. Patiekalų gaminimo ir patiekimo reikalavimai:
 - 12.1. patiekiamas šiltas maistas turi būti gaminamas ir patiekiamas tą pačią kalendorinę dieną;
 - 12.2. patiekiamas maistas turi būti kokybiškas ir įvairus;
 - 12.3. pirmenybė teikiama maistines savybes tausojantiems patiekalų gamybos būdams. Maisto pervirimas, perkepimas, prideginimas draudžiamas;
 - 12.4. gaminant maistą neturi būti naudojami prieskonių mišiniai, kurių sudėtyje yra maisto priedų;
 - 12.5. kiekvieną dieną turi būti patiekta daržovių ir vaisių (rekomenduojama sezoninių, šviežių). Rekomenduojama, kad vaisiai būtų tiekiami papildomo maitinimo metu;
 - 12.6. kiekvieną dieną turi būti patiektas patiekalas iš augalinės kilmės maisto produktų;
 - 12.7. rekomenduojama sriubą tiekti papildomo maitinimo metu;
 - 12.8. daržovės (išskyrus bulves) ar vaisių garnyras turi sudaryti ne mažiau kaip 1/3 patiekalo svorio. Jei mokiniai maitinimą metu turi galimybę patys įsidėti maisto, šio papunkčio nuostatos netaikomos;
 - 12.9. jei patiekalui gaminti naudojama malta mėsa ar žuvis ir virtuvėje yra sąlygos ją sumalti, ji turi būti malama patiekalo gaminimo dieną;
 - 12.10. tas pats patiekalas neturi būti tiekiamas dažniau nei kartą per savaitę, išskyrus gėrimus, garnyrus ir šaltus užkandžius;
 - 12.11. karštas pietų patiekalas turi būti iš daug baltymų turinčių produktų (mėsa, paukštiena, žuvis, kiaušiniai, ankštinės daržovės, pienas ir pieno produktai) ir angliavandenių turinčių produktų. Karštame pietų patiekale iš augalinės kilmės maisto produktų gali būti tik daug baltymų ar angliavandenių turinčių produktų. Su karštu pietų patiekalu turi būti patiekiamos daržovės (išskyrus bulves) ar vaisių garnyras;

12.12. pasirinkti pietų metu turi būti patiekiami karštieji patiekalai: tausojantis patiekalas ir patiekalas, pagamintas tik iš augalinės kilmės maisto produktų (išskyrus mokyklas, į kurias maistas pristatomas termosuose). Valgiaraščiuose šie patiekalai ar patiekalas (jei tausojantis patiekalas yra pagamintas tik iš augalinės kilmės maisto produktų) pažymimi žodžiu „Tausojantis“ ir (ar) „Augalinis“. Jei pietų metu tiekiamas tik vienas karštasis pietų patiekalas, ne mažiau kaip pusė į pietų valgiaraščius (15 dienų) įtrauktų karštųjų pietų patiekalų turi būti tausojantys ir (ar) patiekalai, pagaminti tik iš augalinės kilmės maisto produktų;

12.13. valgymo metu ant stalų neturi būti padėta druskos, cukraus, pipirų, garstyčių;

12.14. pienas ir kiti gėrimai vaikams neteikiami šalti, rekomenduojama temperatūra ne žemesnė kaip 15°C;

12.15. rekomenduojama, atsižvelgiant į sezoniškumą, keisti patiekalus ar jų žaliavas šviežiais (pvz., raugintų kopūstų sriubą į šviežių kopūstų sriubą, burokėlių sriubą į šaltibarščius ir pan.);

12.16. maistas turi būti patiekiamas estetiškai;

12.17. patiekalų gamyboje naudojamoje valgomojoje druskoje turi būti 20–40 mg/kg jodo.

13. Valgiaraščiai sudaromi atsižvelgiant į Gimnazijoje besimokančių mokinių amžių. Skiriamos dvi amžiaus grupės (6–10 metų ir 11 metų bei vyresnio amžiaus mokiniai).

14. Draudžiama naudoti susidėvėjusius, ištrupėjusius, įskilusius, apdaužytus kraštais indus bei aliumininius įrankius ir indus.

15. Gimnazijoje, be pietų, taip pat gali būti tiekiami šalti užkandžiai (patiekiamų šaltų užkandžių sąrašas suderinamas raštišku mokinių atstovų pagal įstatymą pritarimu (kiekvienų mokslo metų pirmą mėnesį).

16. Maisto davinius sudaryti (pvz., karantino metu arba ekstremalios situacijos metu, kai valgyklos veikla negalima) rekomenduojami maisto produktai: daržovės; vaisiai; grūdiniai (viso grūdo gaminiai, kruopos, kruopų produktai, duonos gaminiai ir kt.); ankštinės daržovės; pienas ir pieno produktai (rauginti pieno gaminiai, po rauginimo termiškai neapdoroti); kiaušiniai; riešutai; liesa mėsa; žuvis ir jos produktai; aliejai; sultys; sriubos; geriamasis vanduo ir natūralus mineralinis bei šaltinio vanduo (tik išvykoms).

17. Sudarant maisto davinius ilgesniam laikui (pvz., karantino metu) rekomenduojama keisti maisto davinių sudėtį, atsižvelgiant į maisto davinius gaunančių mokinių poreikius.

III SKYRIUS

NEMOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

18. Nemokamas maitinimas skiriamas nuo mokslo metų pradžios (arba nuo informacijos apie priimtą sprendimą dėl socialinės paramos skyrimo mokiniui paskelbimo SPIS sistemoje ar jos gavimo Gimnazijoje kitos dienos) iki mokslo metų pabaigos arba iki mokinio išvykimo mokyti į kitą švietimo įstaigą.

19. Nemokamo maitinimo rūšys: pietūs, pusryčiai, pavakariai.

20. Nemokamas maitinimas finansuojamas iš Savivaldybės biudžeto lėšų, mokiniams vietoj nemokamo maitinimo pinigai neišmokami.

21. Nemokamas maitinimas poilsio, švenčių ir atostogų dienomis per mokslo metus mokiniams neteikiamas.

22. Mokiniui, turinčiam teisę gauti nemokamą maitinimą, nemokami pietūs (pusryčiai, pavakariai), esant Pareiškėjo prašymui bei vadovaujantis Gimnazijos direktoriaus įsakymu, gali būti atiduodami į namus tik tuo laikotarpiu, kai mokinio nėra pamokose dėl pateisinamų priežasčių.

23. Nemokamo maitinimo apskaitą Gimnazijoje tvarko socialinis pedagogas arba kitas direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo.

24. Gimnazija atsako už valstybės biudžeto lėšų, skiriamų nemokamam mokinių maitinimui, tikslingą panaudojimą.

25. Atsakingas asmuo, pildydamas mokinių nemokamo maitinimo registravimo žurnalą, atsako už teisingą duomenų įvedimą į SPIS sistemą ir jų pateikimą nustatytu laiku BĮ „Biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita“.

26. Gimnazija renka ir kaupia duomenis apie mokiniams skirtą nemokamą maitinimą.

27. Karantino, ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ar įvykio laikotarpiu, jei tuo metu sustabdomas maitinimo paslaugų tiekimas Gimnazijoje, o mokinių ugdymas organizuojamas nuotoliniu būdu, taip pat, kai mokiniui skirtas mokymas namuose, maitinimas organizuojamas išduodant maisto daivinius, skirtus maitinti ne Gimnazijoje.

28. Išdavimo procesą vykdo už nemokamą maitinimą direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo bei maitinimo paslaugų teikėjo atstovas:

28.1. peržiūri ir patikslina mokinių, kuriems paskirtas nemokamas maitinimas Gimnazijoje, sąrašus, papildomai nurodo mokinių kontaktinius telefono numerius;

28.2. informuoja mokinio, kuriam paskirtas nemokamas maitinimas Gimnazijoje, tėvus (globėjus, rūpintojus) apie maitinimo organizavimo sąlygas ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu (galimybę gauti maisto daivinį);

28.3. mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) patvirtinus, kad pageidauja gauti maisto daivinį (jei ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu maitinimas organizuojamas išduodant maisto daivinius), sudaro mokinių, gausiančių maisto daivinius, sąrašus;

28.4. bendradarbiauja su maitinimo paslaugos teikėju: kartu su visuomenės sveikatos specialistu, dirbančiu Gimnazijoje, koordinuoja maisto daivinio turinio atitiktį nustatytoms vidutinėms rekomenduojamoms paros normoms ir patvirtintą nemokamam maitinimui skiriamų lėšų sumą, aptaria maisto daivinių išdavimo periodiškumą;

28.5. informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie maisto daivinių išdavimą (jei ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu maitinimas organizuojamas išduodant maisto daivinius) pranešimu elektroniniame dienyre ir (ar) telefonu ar kitu būdu. Jeigu šeima neturi galimybės atsiiimti maisto daivinio mokykloje, suderina maisto daivinių pristatymo į mokinio namus ar kitą vietą laiką.

IV SKYRIUS

MOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

29. Mokinių maitinimas organizuojamas valgykloje, laikantis nustatytų maisto saugos, kokybės ir maisto tvarkymo reikalavimų bei sudarant sąlygas kiekvienam mokiniui gauti šilto maisto ir pasirinkti iš kelių karštųjų pietų patiekalų ir kelių garnyrų.

30. Kasdien privaloma organizuoti pietus, kurių metu turi būti sudarytos sąlygos mokiniams pavalgyti šilto maisto.

31. Visi pietų metu patiekiami patiekalai turi būti nurodyti valgiaraštyje.

32. Pietūs organizuojami ne anksčiau kaip po 2,5 val. ir ne vėliau kaip praėjus 4 val. nuo pamokų pradžios.

33. Valgykloje maitinimo paslaugos teikiamos 8.45 – 15.30 val.

34. Už paslaugas galima sumokėti grynaisiais pinigais arba elektroniniu atsiskaitymu.

V SKYRIUS

ELGESIO TAISYKLĖS GIMNAZIJOS VALGYKLOJE

35. Mokiniai elgiasi kultūringai ir mandagiai su valgyklos darbuotojais.

36. Mokiniai privalo atvykti pietauti tik jiems nurodytu laiku ir/ ar laisvų pamokų metu.

37. Mokiniai eidami į valgyklą plauna rankas, laikosi higienos reikalavimų.

38. Maistą įsigyja eilės tvarka.

39. Pavalgius privaloma indus nunešti į tam skirtą vietą.

40. Siekiant užtikrinti greitą mokinių aptarnavimą, mokiniai privalo susipažinti su valgiaraščiu, skelbiamu valgykloje.

41. Netyčia sudaužius lėkštę arba stiklinę, išpylus maistą ant grindų, būtina pranešti valgyklos darbuotojui.

42. Už piktybišką elgesio taisyklių valgykloje nesilaikymą, tyčia sugadintą valgyklos inventorių materialiai atsakingi mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) pagal įstatymą.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Gimnazija dalyvauja Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programoje, finansuojamoje Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis.

44. Valgykloje turi būti užtikrintos tinkamos sąlygos darbuotojų ir mokinių rankų higienai (muilas, rankų džiovintuvas).

45. Maisto kokybės kontrolę atlieka Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

46. Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas sveikatos priežiūrą Gimnazijoje vertina mokinių maitinimo organizavimo atitiktį Tvarkos aprašo ir Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 (suvestinė 2023-01-01–2026-08-31) reikalavimams ir ne rečiau kaip kartą per dvi savaites pildo Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnalą. Nustatęs neatitikimų, juos užregistruoja Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnale ir nedelsdamas raštu apie tai informuoja maitinimo paslaugos teikėją, pranešimo kopiją pateikia Gimnazijos direktoriui. Maitinimo paslaugos teikėjas atsako už tai, kad nustatyti mokinių maitinimo organizavimo trūkumai būtų pašalinti nedelsiant. Nepašalinus neatitikimų per tą pačią dieną, visuomenės sveikatos specialistas apie tai praneša teritorinei Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai.

47. Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro mitybos koordinatorius kuruoja maitinimo Gimnazijoje organizavimą ir vykdo maitinimo organizavimo procesų priežiūrą.
48. Tvarkos aprašas yra skelbiamas Gimnazijos internetinėje svetainėje.
-